

ARIA PROTEJATĂ "CABAC"

Gheorghe POSTOLACHE, dr. hab. în biologie, Grădina Botanică (Institut), AȘM,
Dragoș POSTOLACHE, colaborator științific, Grădina Botanică (Institut), AȘM

Prezentat la 14 aprilie 2007

Abstract. This article presents the floristic and forest stand composition of protected area "Cabac". Also in this article are listed forest stand species, shrub species and herb species. The authors mention the rare species.

Key-words: protected areas, floristic composition, forest stand.

INTRODUCERE

Aria protejată "Cabac" reprezintă o suprafață de pădure, atribuită la categoria Rezervații naturale, A) Silvice (Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat. // Monitorul oficial al Republicii Moldova nr. 66-68, din 16.07.1998, art. 442). Până în prezent nu a fost cunoscută compoziția floristică și fitocenotică a Ariei protejate "Cabac". În acest scop a fost cercetată flora și vegetația ariei protejate, pentru a aprecia valoarea, situația actuală și pentru a elabora măsurile de optimizare a conservării biodiversității.

MATERIALE ȘI METODE

Aria protejată "Cabac" reprezintă o suprafață de pădure de 24,7 ha cu arborete valoroase de fag (*Fagus sylvatica*) (foto 1,2), atribuită la categoria ecosisteme forestiere de gorun, stejar pedunculat și fag din Centrul Moldovei (Postolache, 2002). Aria protejată se află în cadrul subparcelor (3E, 3J, 4D, 9G, 10C, 13F și 14D) din Ocolul silvic Ciorești, Întreprinderea Silvică Nisporeni. Este situată la nord de comuna Vulcănești, raionul Nisporeni. Este amplasată pe versanți cu expoziție nord, nord-est și o suprafață pe un versant cu expoziție vest cu înclinare de 10-25 grade din Rîpa Urății. Altitudinea – 275-375 m. Sol brun de pădure.

Cercetările floristice și fitocenotice s-au efectuat după metode clasice (Braun-Blanquet, 1964; Borza, Boșcaiu, 1965). Deoarece unul din scopurile acestei investigații este alcătuirea pașaportului ariei protejate s-au luat în vedere recomandările metodice privitoare la alcătuirea pașaportului ariei protejate (Postolache, Teleuță, Căldăruș, 2004).

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Aria protejată „Cabac” este constituită din comunități forestiere. Ele sunt formate din arboret, stratul arbuștilor și stratul ierbos.

Diversitatea arboretelor. După proveniență în Aria protejată „Cabac” au fost evidențiate 2 categorii de arboreturi: natural fundamentale și parțial derivate. După productivitate sunt arboreturi de productivitate mijlocie (tabelul 1).

Arboreturi natural fundamentale. S-au evidențiat în 2 subparcele (13F și 14D) cu o suprafață totală de 7,3 ha, ceea ce constituie 15,5 % din suprafața ariei protejate.

Arboreturi natural fundamentale de fag. S-au format la o altitudine de 350-375 m. pe versanți cu expoziție nord și vest (subparcelele 13F și 14D). Sunt arborete pure de fag, cu vârsta de 130 ani, de productivitate mijlocie (259-288 m./ha). În arborete predomină fagul (*Fagus sylvatica*). Ca specii însoțitoare sunt carpenul (*Carpinus betulus*), cireșul (*Cerasus avium*), paltinul-de-munte (*Acer pseudoplatanus*), paltinul-de-cîmp (*Acer platanoides*), frasinul (*Fraxinus excelsior*) și ulmul (*Ulmus glabra*). Sunt și câteva exemplare de plop tremurător (*Populus tremula*).

Arboreturi parțial derivate. Au fost evidențiate în 5 subparcele cu o suprafață totală de 39,7 ha, ceea ce constituie 84,5% din suprafața totală a ariei protejate. Sunt arborete derivate, unde cota de participare a fagului variază de la 10% până la 50%. Cota de participare a altor specii, cum ar fi gorunul, carpenul, frasinul, cireșul este neînsemnată. Este destul de mare cota de participare a paltinului în subparcelele 4D.

Regenerarea naturală: Fagul, edificatorul comunităților vegetale, în aria protejată fructifică rar. A fost înregistrat puiet de fag de diferite înălțimi. Puiet de fag de 1-2 m.

este în locurile cu consistența puțin scăzută. În unele locuri au fost înregistrate câte 15 exemplare de puiet de fag pe o suprafață de 10 metri pătrați. Puțin puiet de mărmi mici este în partea de jos a Rîpii Urății, deoarece în aceste locuri consistența arboretului este mare. În teritoriul ariei protejate a mai fost evidențiat puiet de carpen, frasin, tei, cireș, paltin-de-cîmp și de ulm.

Diversitatea floristică. Componenta floristică a Ariei protejate Cabac include un genofond constituit din 61 specii de plante vasculare, dintre care 8 specii de arbori, 7 specii de arbuști și 46 specii de plante ierboase.

Arboretul. Este format din 8 specii de arbori (*Fagus sylvatica*, *Carpinus betulus*, *Cerasus avium*, *Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*, *Fraxinus excelsior*, *Ulmus glabra*, *Populus tremula*).

Stratul arbuștilor. În aria protejată "Cabac" au fost evidențiate 8 specii de arbuști. Stratul arbuștilor este slab dezvoltat. În subparcelele 13F au fost înregistrate pâlcuri de soc (*Sambucus nigra*) cu abundența 3. Restul speciilor de arbuști: clocotișul (*Staphylea pinnata*), alunul (*Corylus avellana*), lemnul-rîios (*Euonymus verrucosa*), salba-moale (*Euonymus europaea*), sîngerul (*Swida sanguinea*), dîrmozul (*Viburnum lantana*), măceșul (*Rosa canina*) sunt prezente ca exemplare solitare.

Stratul ierburilor este neuniform, fiind constituit din 46 de specii de plante ierboase. Gradul de acoperire cu ierburii în teritoriul ariei protejate variază de la 30% până la 60%. După ritmul de dezvoltare, particularitățile ecologice și importanța fitocenotică plantele ierboase din Aria protejată "Cabac" au fost atribuite la câteva sinuzii. Primăvara devreme, pînă la apariția frunzelor pe copaci, înfloresc plantele efemeroide (*Scilla bifolia*, *Cory-*

Tabelul 1

Caracterizarea arboreturilor din Aria protejată „Cabac”

Parc./ sub-parcela	Suprafața, ha	Categoria arboretului	Compoziția arboretului	Altitudinile, m.	Expoziția	Vârsta, ani	H, m.	D, cm	Creșterea, m. ¹³ /ha	Volumul masei lemn. m. ²³ /ha
3E	1,8	Parțial derivat	5FA2PA1CA1TE1FR	325-375	NE	130	26	52	2,5	282
3J	12,9	Parțial derivat	2FA2CA2FR2TE2PA	275-360	NE	90	21	22	3,2	241
4D	3,0	Parțial derivat	1FA8PLT1CA	275	NE	90	21	36	3,3	111
9G	6,8	Parțial derivat	6FA2CA1FR1DT	320-375	NE	130	27	50	3,2	290
10C	15,2	Parțial derivat	5FA3TE1GO1CA	265-375	NV	130	27	44	4,3	282
13F	5,7	Natural fundam.	9FA1DT	345-375	N	130	26	50	3,0	259
14D	1,6	Natural fundam.	4FA2FR2CA1TE1CI	350-375	V	130	27	48	3,1	288

dalis solida, *C. cava*, *Isopirum thalictroides*, *Anemonoides ranunculoides*, *Gagea lutea*, *Gagea pusilla*, *Arum orientale*, *Pulmonaria obscura*, *Lathrea scuamaria*). Puțin mai târziu înfloresc dențița (*Dentaria bulbifera*), leurda (*Allium ursinum*), breiul (*Mercurialis perenis*), rocoțelul (*Stellaria holostea*). Plantele pere-nere verzi în timpul verii (*Aegopodium podagraria*, *Scutellaria altissima*, *Scrophularia nodosa*, *Polygonatum multiflorum*, *P. latifolium*, *Galium odoratum*, *Circea lutetiana*, *Stachys sylvatica*, *Campanula trachelium*, *Viola reichenbachiana*, *Mycelis muralis*, *Alliaria petiolata*, *Melica uniflora*, *Geranium pheum*, *Ajuga reptans*, *Actaea spicata*, *Carex pendula*, *Dryopteris filix mas*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Brachipodium sylvaticum*, *Rumex sp.*) formează uneori pîlcuri în locurile mai puțin umbrite. Sinuzia plantelor care își păstrează unele frunze în timpul iernii (*Hedera helix*, *Carex brevicollis*, *C. pilosa*, *Asarum europaeum*, *Galeobdolon luteum*, *Sanicula europaea*) este slab prezentă. Sunt mai abundente *Hedera helix*, *Carex brevicollis*, *C. pilosa*, *Asarum europaeum*, *Alliaria petiolata*, *Euphorbia amygdaloides*. Majoritatea acestor specii de plante formează pîlcuri. În Aria protejată „Cabac” au fost evidențiate cîteva specii de plante ruderales: *Urtica dioica*, *Galium apparine*, *Sambucus ebulus*, *Plantago lanceolata*.

Impacte naturale și antropice. În Aria protejată „Cabac” sunt locuri unde a fost afectat arboretul. Sunt suprafețe unde parțial este prezentă poluarea biologică, acest fapt denotă prezența speciilor de plante: *Urtica dioica*, *Sambucus ebulus*, *Plantago lanceolata*, *Galium apparine*. În unele suprafețe este posibilă regenerarea naturală a fagului, dar aceste posibilități nu sunt folosite.

Conservarea biodiversității. Aria protejată „Cabac” este o suprafață reprezentativă de pădure de fag caracteristică pentru pădurile din Centrul Moldovei. După vîrstă și parametrii biomorfologici ai fagului este o suprafață de pădure valoroasă. Conține cîteva arbori remarcabili de fag cu dimensiuni impresionante, arboreturi natural fundamentale valoroase și 5 specii de plante rare (*Dryopteris filix mas*, *Actaea spicata*, *Arum orientale*,

Epipactis heleborine, *Circea lutetiana*). Conform Hotărîrii Guvernului Moldovei nr. 5 din 8 ianuarie 1975, a fost declarată Rezervație naturală și a fost luată sub protecția statului. Conform Legii privind fondul arilor naturale protejate de stat //Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 66-68, din 16.07.1998, art. 442), această suprafață a fost reconfirmată ca arie protejată și atribuită la categoria Rezervații naturale, A)Silvice.

Pentru optimizarea conservării diversității vegetale, se propune de limitat accesul populației în aria protejată. Se propune de inclus în aria protejată unele suprafețe de păduri adiacente.

CONCLUZII

Aria protejată „Cabac” reprezintă o suprafață de pădure cu arborete natural fundamentale și arboreturi parțial derivate de fag, caracteristică pentru pădurile din Centrul Moldovei. Include un genofond constituit din 63 specii de plante vasculare, dintre care 8 specii de arbori, 8 specii de arbuști și 47 specii de plante ierboase. Este însemnată prin arboretele de fag și prin peisajul caracteristic acestei zone. Au fost înregistrate

5 specii de plante rare (*Dryopteris filix mas*, *Actaea spicata*, *Arum orientale*, *Epipactis heleborine*, *Circea lutetiana*).

BIBLIOGRAFIE

Borza A., Boșcaiu N. Introducere în studiul covorului vegetal. Ed. Academiei R.P.R., București, 1965.

Braun-Blanquet J., Pflanzensoziologie. Springer, Verlag, Berlin, 1964.

Postolache Gh. Probleme actuale de optimizare a rețelei arilor protejate pentru conservarea biodiversității în Republica Moldova. //Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe biologice, chimice și agricole, nr. 4(289), 2002, pag. 3-17.

Postolache Gh., Teleuță Al., Căldăruș V. Pașaportul ariei protejate. //Mediul Ambiant, 2004, nr. 5(16), pag.18-20.

*О взятии под государственную охрану природных объектов и комплексов на территории Молдавской ССР.// Постановление Совета Министров Молдавской ССР от 8 января 1975 г., № 5.

**Legea privind fondul arilor naturale protejate de stat. //Monitorul Oficial al RM, nr. 66-68, din 16.07.98, art. 442.

